

РЕШЕНИЕ

№ 1434

гр. Русе, 17.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – РУСЕ, XI ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на девети октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Тихомира Г. Казасова

при участието на секретаря Станка Ст. Иванова
като разгледа докладваното от Тихомира Г. Казасова Гражданско дело № 20234520102576 по описа за 2023 година

Д. К. Г. – майка и законен представител на малолетния Д. М.ов Г. заявява, че М. М. Г. е баща на сина й.

Пояснява, че през 2011г., бракът ѝ с ответника е прекратен с развод по взаимно съгласие. Съгласно одобреното от съда споразумение по гражданско дело №8626/2011г. бащата се задължил да заплаща 80 лева месечна издръжка за детето.

Със съдебно решение, постановено на 25.06.2013г. по ВГД №540/2013г., РОС актуализирал размера на издръжката и го увеличил на 100 лева.

През последните 10 години, след постановяване на съдебния акт, настъпили промени в обстоятелствата, при които бил определен размера на издръжката. Предвид общественоекономическата обстановка и сериозните инфлационни процеси в страната, средствата необходими за задоволяване ежедневните потребности на малолетния от храна, дрехи, обувки, кетъринг, извънкласни занимания, частни уроци, курсове, културни мероприятия и др. значително се увеличили. Към настоящия момент Д. продължавал образованието си, обременено с допълнителни разходи за униформи, електронни устройства, ученически пособия и др. Детето било дългогодишен активен спортист и в тази връзка ищцата осигурявала средства за месечни такси, спортни екипи, подготовка и посещения на състезания, спортни лагери и др.

Ищцата твърди, че полага грижи и за друго ненавършило пълнолетие дете, а доходите ѝ били скромни, формирани от основно трудово възнаграждение и детски надбавки.

От друга страна ответникът бил в работоспособна възраст, нямал задължения за издръжка към други деца и получавал добро трудово възнаграждение. Счита, че би могъл да

осигурява месечна издръжка за сина си в размер на 350 лева.

Поддържа, че детето има желание да пътува зад граница с туристическа цел или за участие в различни международни спортни прояви. Липсата на съгласие от страна на бащата ограничавала тези възможности на малолетния. Невъзможността Д. да пътува го лишавала от преживяването на положителни емоции, впечатления за бита и начина на живот на хората в други държави, посещения на забележителности, което би повлияло благоприятно както на интелектуалното, така и на емоционалното му състояние, би обогатило мирогледа и общата му култура, а участието в различни международни спортни прояви би се отразило на мотивацията му. Детето постоянно получавало покани от страна на роднини, приятели, треньори и съотборници за различни пътувания в чужбина и очаквало с нетърпение момента, в който това ще е възможно.

По изложените съображения, Д. К. Г. моли съда да постанови решение, с което:

- да измени размера на месечната издръжка, определен с решение №475/25.06.2013г., постановено по въззивно гражданско дело №540/2013г. по описа на РОС, дължима от М. М. Г., ЕГН ***** на детето Д. М.ов Г., ЕГН ***** като го увеличи от 100 лева на 350 лева, платима чрез Д. К. Г., ЕГН ***** – майка и законен представител на малолетния, до 5-то число на месеца, за който се дължи, считано от 17.05.2023г. до настъпване на обстоятелства, обуславящи изменение или прекратяване на това задължение, ведно със законната лихва върху всяка просрочена вноска.

- да замести съгласието на бащата М. М. Г., ЕГН ***** за издаване документи за самоличност – лична карта и задграничен паспорт на детето Д. М.ов Г., ЕГН *****;

- да замести съгласието на бащата М. М. Г., ЕГН *****, детето Д. М.ов Г., ЕГН ***** да пътува извън пределите на Република България до: държави – членки на ЕС, Кралство Великобритания, Израел, Узбекистан, Латвия, Грузия, Хърватия, Катар, Босна и Херцеговина, Естония, Азербейджан, Туркменистан, ОАЕ, Япония, Република Турция, Република Сърбия, Република Северна Македония, Република Черна гора, Конфедерация Швейцария, Република Индонезия, Малдиви, Република Сейшели, Кралство Тайланд, Арабска република Египет, Обединени арабски емирства (Дубай), Кралство Й.ия, Израел, САЩ, Австралия, Китай и Русия, с туристическа цел – за почивки, екскурзии или за явяване на спортни състезания, само и/или придружавано от своята майка Д. К. Г., ЕГН ***** и/или посочено от нея трето лице, за срок до навършване на пълнолетието му, без да се променя местоживеенето на детето.

Претендира разноски направените по делото разноски.

В срока по чл.131 ГПК, ответникът М. М. Г. е депозирал отговор на исковата молба, в който излага доводи досежно неоснователността на ищцовите претенции.

Счита, че претендираният размер издръжка е завишен както с оглед нуждите на детето, така и с оглед възможностите на родителя да я осигурява.

Към момента реализирал доходи от трудово правоотношение в размер на около 1500 лева месечно. Тези средства били недостатъчни за покриване битовите му разходи и да му осигурят нормален живот. Пояснява, че през 2008г. бил диагностициран с „дискова херния“ и предвид заболяването му, се налагало перманентно да приема медикаменти и да провежда

санаториално лечение всяка година, което било свързано с допълнителни разходи. Живее в село Ч.в. и всеки ден пътувал до работното си място, като тези разходи били в размер на 100 лева месечно. Заявява, че не би могъл да заплаща издръжка в размер по-висок от 210 лева. Развива правни доводи, относно приложение разпоредбата на чл.142 СК.

Сочи, че през годините редовно плащал определената от съда издръжка, но въпреки това майката препятствала контактите със сина му.

Намира за неоснователна и претенцията по чл.127а СК. Заявява, че не е в интерес на детето да пътува неограничено във времето до такъв разширен кръг държави и то против волята на единия родител. Поддържа, че детето има право на свободно придвижване, но до навършване на пълнолетие не може да упражнява това право нито само, нито със съдействието на единия от родителите. Приема, че ищцата не е доказала необходимостта малолетния да пътува в чужбина или ще бъде допуснато до описаните в спортния календар състезания. С част от визираните в петитума на исковата молба държави, Република България нямала сключен международен договор за двустранна правна помощ, което предполагало потенциални затруднения при защита правата на детето. Предвид военния конфликт между Украйна и Русия, счита, че не е в интерес на Д. да пътува до Русия. При разногласие между родителите съдът можел да разреши конкретни пътувания в определен период от време и до определени държави или неограничен брой пътувания през определен период от време, но до определени държави. В този смисъл цитира практика на ВКС.

Съобразявайки становищата на страните, събраните по делото доказателства по вътрешно убеждение и приложимия закон, съдът прие за установено от фактическа страна, следното:

Безспорно е, че страните по делото са родители на Д. М.ов Г., ЕГН *****, факт, установен с приложеното към исковата молба удостоверение за раждане, издадено от Община Русе, въз основа на акт №1979/30.11.2009г.

Със съдебно решение от 22.12.2011г., постановено по гражданско дело №8626/2011г. по описа на РРС, бракът между Д. К. Г. и М. М. Г. е прекратен с развод по взаимно съгласие. Съгласно одобреното от съда споразумение, упражняването на родителските права по отношение детето Д. е предоставено на майката, а бащата се е задължил да заплаща 80 лева месечна издръжка за сина си. С решение, постановено на 25.06.2013г. по ВГД №540/2013г. по описа на РОС, издръжката е увеличена на 100 лева.

На 10.09.2019г. Д. К. П. сключила граждански брак с Й. О.ов Г., от който има едно малолетно дете - Й. Й. Г., роден на 15.10.2019г. Ищцата реализира доходи от трудово правоотношение в размер под минималната работна заплата.

Релевирани са писмени доказателства, с които се установява, че през учебната 2022/2023г. Д. е бил ученик в 7-ми клас на СУ „Й. Йовков“ – Русе, а през учебната 2023/2024г. е записан в 8-ми клас на ПГРКК - Русе. Детето членува в спортен клуб „КАНО – Русе“ и е картотекирано към Българска федерация по джудо. Месечната такса за членството в клуба възлиза на 60 лева. В периода 29.07.2023г. – 06.08.2023г. Д. е бил включен в спортно – тренировъчен лагер, проведен в гр.Кранево, за участието в който ищцата е заплатила авансова вноска в размер на 505 лева.

Ответникът страда от „дискова херния“. Работи в „Дунарит“ АД и получава нетно месечно трудово възнаграждение в размер на около 1655 лева. В обява, публикувана от работодателя през лятото на 2023г. се сочи, че на служителите се предоставя работно облекло, ваучери за храна и безплатен транспорт.

М. Г. представя доказателства в подкрепа на твърдението, че в периода 2012г. – 2015г. Д. П. е пречатствала контактите му с детето Д..

От приетия по делото социален доклад е видно, че майката и настоящият ѝ съпруг полагат ежедневни грижи за Д.. Осигурили са спокойна семейна среда и много добри жилищно – битови условия, които стимулират развитието му. Детето приемало пастрока си като свой баща. От 2016г. била прекъсната комуникацията между малолетния и биологичния му баща. На проведена среща със социални работници, ответникът заявил, че не би могъл да заплаща издръжка за сина си над 200 лева месечно. Не възразил Д. да пътува извън страната, но държал пътуванията да са само в определени от него държави.

С показанията на П. Ц. Г. – председател на спортен клуб по джудо „КАНО – Русе“ се установява, че Д. е активен състезател с потенциал и според треньора има бъдеще в този спорт. Свидетелят пояснява, че тренировките са ежедневни, а разходите са свързани със: закупуване на екип, кимоно, подходящи хранителни добавки и участие в международни състезания и тренировъчни лагери, които се провеждат в други градове и държави. В тази връзка сочи, че родителите заплащат таксите за участие, пътните разходи, хотела и храната, като при последното участие на клуба в Сибиу, Румъния разходите на дете възлизали около 700 лева.

Й. О.ов Г. – съпруг на ищцата твърди, че Д. Г. с негова помощ поемала всички разходи на Д., свързани с училищната подготовка, медицинското лечение, спорта и др. Детето имало мобилен телефон, спортувало, участвало в състезания и лагери. Биологичният баща не поддържал връзка със сина си и не предоставял средства извън определената издръжка. Имало случаи, в които семейството отказвало пътуване в чужбина, тъй като Д. нямал задграничен паспорт. Свидетелят пояснява, че имат близки и роднини, които живеят в Сърбия, Италия, Испания и Америка. Липсата на паспорт, пречатствала и участието на малолетния в международни състезания по джудо.

Д. М. Г. - сестра на ответника, твърди, че последният има здравословни проблеми, във връзка с които се налага да провежда лечение и посещава санаториуми. М. Г. живеел в село Ч.в. и се придвижвал до работното си място с личния си автомобил. Поддържа, че брат ѝ не контактува със сина си, тъй като ищцата не позволявала на детето да комуникира с ответника. Заявява, че не и е известно дали преди депозиране на исковата молба ищцата е провеждала разговори с ответника, относно оформяне документите на сина им за пътуване в чужбина.

Установената фактическа обстановка, налага следните правни изводи:

Предвид изложените в исковата молба обстоятелства и формулиран петитум, съдът квалифицира правно предявените обективно съединени искове по чл.150 и чл.127а от СК.

По иска с правно основание чл.150 СК:

В настоящия случай се претендира увеличение размера на вече присъдена издръжка,

поради промяна на обстоятелствата. За да възникне правото да бъде увеличена дължимата от родител на дете издръжка е достатъчно да настъпи само едно обстоятелство, което да е съществено и трайно и да обосновава обективното увеличаване нуждите на детето. В конкретния казус, изминалия период от определяне размера на издръжката до настоящия момент е около десет години. С оглед възрастта на детето, съдът счита, че в този интервал от време обективно са нараснали материалните и духовни му потребности и съответните на тях средствата, необходими за тяхното задоволяване. Увеличените нужди на Д. обосновават и по-големия размер на необходимата издръжка, която родителите са задължени да осигурят. Като факт, който следва да се съобрази е промяната в размера на минималната за страната работна заплата, която се явява критерий за жизнен стандарт на населението.

При определяне размера на издръжката следва да се изхожда от критериите, регламентирани в чл.142 от СК, а именно – потребностите на детето, възможностите на родителите, *като минималната издръжка* се равнява на $\frac{1}{4}$ от размера на минималната работна заплата, която към настоящия момент е 780 лева.

Понастоящем Д. е на 13 години и 10 месеца, ученик в осми клас. Ноторно известно е, че учебната година е свързана с допълнителни разходи за децата, които са значителни. Освен тетрадки и учебни помагала е нужно да се набави съответната за училището униформа, необходими са средства за извънкласни форми на обучение, културни занимания и др. Наред с горното детето е активен спортист, което предполага, а и в настоящото производство бе установено, че са необходими значителни средства за подготовката и участието му в състезания и лагери. Съобразявайки изложените обстоятелства и икономическата обстановка в страната съдът счита, че необходимата за детето месечна издръжка е в размер на около 600 лева.

Бащата е в трудоспособна възраст и не са ангажирани доказателства, обуславящи извод, че има задължения за издръжка към други ненавършили пълнолетие деца. Реализира доходи от трудово правоотношение в нетен размер около 1650 лева. Действително страда от заболяване, но липсват данни, обуславящи извод, че се налага ежесечно лечение и такива досежно размера на разходите за него. Основателни са и доводите на ищцовата страна, че след като работодателят осигурява безплатен транспорт, то разходите, които ответникът прави за придвижване до работното място не са наложителни.

От друга страна, майката реализира доходи от трудово правоотношение в размер под минималната работна заплата. Действително, доходите на домакинството се формират и от възнаграждението на настоящия ѝ съпруг, но семейството е ангажирано и с отглеждането на друго, ненавършило пълнолетие дете. Ищцата е обременена с непосредствените грижи за възпитанието на Д., поради което издръжката, която дава е ежедневна и не само в пари, но и в натура. След като основните грижи по отглеждането и възпитанието на детето се полагат от майката, която поема и неговите извънредни разходи, бащата следва да поеме поне половината от месечната издръжка на сина си – 300 лева. Съдът отчита и бързо настъпващите инфлационни процеси в страната от началото на 2022г., които негативни последици не следва да се поемат изцяло от родителя, който полага непосредствените грижи за детето.

По изложените съображения съдът намира, че ищцовата претенция като основателна следва да бъдат уважена до посочения размер, а в останалата част, като недоказана – отхвърлена.

По иска с правно основание чл.127а СК:

В разпоредбата на чл.76, т.9 от ЗБЛД е предвидено, че разрешение за напускане страната на малолетни и непълнолетни лица се дава след писмено съгласие на родителите. При разногласие между родителите, нормата препраща към разпоредбата на чл.127а СК. След като от страна на бащата липсва съгласие за пътуване на детето в чужбина, т.е. по този въпрос не е налице единно становище на родителите, съдът приема, че между тях е налице спор по смисъла на чл.127а, ал.2 от СК. Касае се за спорна съдебна администрация в семейните отношения, като в този смисъл решението на съда замества съгласието на родителя.

Детето има право на свободно придвижване, но докато не навърши пълнолетие, не може да упражни това право нито само, нито със съдействието на единия от родителите. Когато има нужда да пътува в чужбина, при разногласие между родителите, съдът може да разреши конкретни пътувания в определен период от време и до определени държави; неограничен брой пътувания, но до определени държави и/или да определи местоживеенето му извън страна. Предпоставка за основателността на претенцията е интереса на детето, а обстоятелствата, които трябва да се съобразят в тази насока са визирани в §1, т.5 ДР на ЗЗДет. В контекста на производството по чл.127а, ал.2 СК е необходимо да бъдат отчетени физическите, психическите и емоционални потребности на детето, евентуалните положителни или отрицателни последици, които биха настъпили за него при уважаване или отхвърляне на иска, както и възможните опасности, свързани с пътуването в чужбина.

В конкретния случай, бе установено, че упражняването на родителските права по отношение Д. е предоставено на майката. Настоящият ѝ съпруг работи в „Българско речно плаване“ и пътува основно по река Дунав. Съществува възможност ищцата и децата да го придружават, но това не би могло да се осъществи, тъй като Д. не притежава необходимите документи за напускане на страната. Семейството има роднини и приятели в други държави. Д. е активен спортист и би могъл да участва в международни състезания, които се провеждат извън територията на страната.

Тези обстоятелства обуславят извод, че в интерес на Д. е да пътува извън територията на Република България, в каквато насока е и разпоредбата на чл.35, ал.1 от Конституцията, според която „всеки има право свободно да избира своето местожителство, да се придвижва по територията на страната и да напуска нейните предели“, като „това право може да се ограничава само със закон, за защита на националната сигурност, народното здраве и правата и свободите на други граждани“. Ограничаване правото на пътуване на дете – само или със семейството, ограничаване възможностите му за посещение на други държави, по същество ограничава основни му права и свободи, регламентирани и защитени от закона. Страните в Европейския съюз, Великобритания, съседните на България държави, Швейцария и САЩ не са място на размирици, граждански войни и др., респективно не са място, в което временно не е препоръчително пътуване по различни причини, заради

съществуващ риск за живота, здравето или сигурността на гражданите. В интерес на детето е да може да пътува в чужбина, за да има възможност да разшири своя мироглед и култура; да обогати познанията си; да повиши езиковата си грамотност; да удовлетвори духовните си и социални потребности; да упражни в по-широк обем правото си на отпих и почивка.

От друга страна, пред социалните работници, ответникът е заявил, че няма нищо против детето да пътува извън страната, но държал „пътуванията да са само в определени от него държави.“. Предвид факта, че комуникацията между бащата и детето не е пълноценна, очевидно ответникът не е запознат в подробности с битието, желанията, възможностите и интересите на сина си, съответно няма критерии по които да прецени и определи, кои държави следва да посещава Д.. При това положение съдът счита, че бащата безпочвено лишава сина си от възможността да напуска страната и от правото му на свободно придвижване.

По изложените съображения съдът намира, че исковата претенция следва да бъде уважена, като съдът замести съгласието на ответника за издаване паспорт на малолетния и напускане пределите на Република България, за да пътува до всички страни от ЕС, Великобритания, Сърбия, Турция, Хърватия, Македония, Швейцария и САЩ за срок до навършване на пълнолетие.

С оглед разпоредбата на чл.127а, ал.4 от СК, ищцата е поискала съдът да допусне предварително изпълнение на постановеното решение. Съобразно чл.10 от Конвенцията на ООН за правата на детето, молбите свързани с влизане или напускане на една държава, следва да бъдат разглеждани по експедитивен начин. Европейският съд по правата на човека приема, че в производствата, рефлектиращи върху възможността родител и дете да бъдат заедно, бързината е от първостепенно значение, тъй като с течение на времето може да има непоправими последици за отношенията между децата и родителя (Решение от 10.02.2015г. на ЕСПЧ по делото на Пенчеви срещу България, по жалба №77818/2012г.). Базирайки се на цитираните норми от вътрешното и международно право и съдебна практика, настоящият състав приема, че в случая следва да се допусне предварително изпълнение на решението.

По разноските:

По иска с правно основание чл.150 СК: Предвид разпоредбата на чл.78, ал.1 ГПК в тежест на ответника са направените от ищеца разноски съразмерно с уважената част от иска. Ищцата е заплатила възнаграждение за процесуално представителство в размер на 650 лева (лист 70) и 250 лева – допълнително възнаграждение, на основание чл.7, ал.9 от Наредба №1/2004г. Предвид фактическата и правна сложност на спора, съдът намира за основателно релевираното от ответника възражение по чл.78, ал.5 ГПК, поради което редуцира адвокатското възнаграждение от 650 лева на 500 лева. Съобразно уважената част от иска на ищцата следва да се присъдят разноски в размер на 624 лева (500 лева + 250 лева + 30 лева = 780 лева; 780×200 (уваженото увеличение на издръжката) / 250 (претендираното увеличение на издръжката) = 624).

На основание чл.78, ал.3 ГПК, ответникът има право на разноски, съразмерно с отхвърлената част от иска. Заплатеното от ответника възнаграждение за процесуално представителство е на стойност 750 лева. Съдът приема, че половината – 375 лева е дължимо

по иска с правно основание чл.150 СК. Съразмерно с отхвърлената част от иска на ответника следва да се присъдят разноски в размер на 75 лева.

По компенсация между двете вземания, ответникът следва да заплати на ищцата разноски в размер на 549 лева.

По иска с правно основание чл.127а СК: Правилото за присъждане на разноски, съобразно изхода на спора не може да намери приложение в делата по чл.127а СК пред първа инстанция. Това разрешение следва от характера на производството на спорна съдебна администрация, приложима в случаите, когато родителите не могат да постигнат извънсъдебно споразумение. За разлика от исковото производство, в него не се решава със сила на пресъдено нещо спор за съществуването или несъществуването на едно материално право, а само се оказва съдействие относно начина на упражняване на родителските права, признати и гарантирани от закона. Съдебното решение, което следва да изхожда от правилото за защита по най-добрия начин интересите на малолетното или непълнолетно дете, ползва и двамата родители и затова в първоинстанционното производство всяка страна следва да понесе разноските, които е направила, независимо от изхода на спора (в този смисъл Определение №385/25.08.2015г. по ЧГД №3423/2015г. на ВКС, I г.о.).

Предвид разпоредбата на чл.78, ал.6 ГПК, М. М. Г. следва да заплати по сметка на РРС държавна такса в размер на 288 лева.

Мотивиран така, съдът

РЕШИ:

ИЗМЕНЯ размера на месечната издръжка, определен с решение №475/25.06.2013г., постановено по въззивно гражданско дело №540/2013г. по описа на РОС, дължима от М. М. Г., ЕГН ***** на детето Д. М.ов Г., ЕГН ***** като го увеличава от 100 лева на **300 лева**, платима чрез Д. К. Г., ЕГН ***** – майка и законен представител на малолетния, до 5-то число на месеца, за който се дължи, считано от 17.05.2023г., до настъпване на обстоятелства, обуславящи изменение или прекратяване на това задължение, ведно със законната лихва върху всяка просрочена вноска.

ОТХВЪРЛЯ иска за разликата над 300 лева до предявените 350 лева.

ЗАМЕСТВА СЪГЛАСИЕТО на бащата М. М. Г., ЕГН ***** за издаване документи за самоличност – лична карта и задграничен паспорт на детето Д. М.ов Г., ЕГН ***** , както и всички документи, необходими за напускане на страната.

ЗАМЕСТВА СЪГЛАСИЕТО на бащата М. М. Г., ЕГН ***** , детето Д. М.ов Г., ЕГН ***** , родено на 27.11.2009г. да пътува извън пределите на Република България до: всички държави – членки на ЕС, Великобритания, Сърбия, Турция, Хърватия, Македония, Швейцария и САЩ с туристическа цел – за почивки, екскурзии или за явяване на спортни състезания, само и/или придружавано от своята майка Д. К. Г., ЕГН ***** и/или посочено от нея трето лице, за срок до навършване на пълнолетието му, без да се

променя местоживееенето на детето и ОТХВЪРЛЯ искането за пътуване до останалите държави.

ОСЪЖДА М. М. Г., ЕГН ***** да заплати на Д. К. Г., ЕГН ***** разноси по делото в размер на 549 лева.

ОСЪЖДА М. М. Г., ЕГН ***** да заплати по сметка на РРС държавна такса в размер на 288 лева.

ДОПУСКА, на основание чл.127а, ал.4 от СК, предварително изпълнение на решението относно издаване паспорт на детето и задграничните му пътувания.

РЕШЕНИЕТО подлежи на въззивно обжалване пред Русенски окръжен съд в двуседмичен срок от съобщаването на страните.

Съдия при Районен съд – Русе: _____